

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za ožnanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se ožnanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ožnanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zgodovinske črtice o slovenščini na srednjih šolah na Slovenskem.

(Spisal * * *)

(Konec.)

Stopimo iz solnčne Gorice v mrzli Celovec.

Na gimnaziji je slovenščina obvezen predmet za Slovence in se uči že od leta 1851; učil jo je A. Janežič, potem Umek, Kleinmayer in zdaj dr. Sket. Učila se je lani v oddelkih; v prvem so bili Slovenci II. gimn. razreda in Nemci; v drugem Slovenci III. in IV. gimn. razreda in oni Nemci, ki so se že nekaj slovenski naučili. V obeh oddelkih je Sketova knjiga Sprachbuch v rabi in v drugem tudi Janežičev mali „Cvetnik“. V tretjem oddelku so bili Slovenci V. in VI. gim. razreda, v četrtem Slovenci VII. in VIII. razreda.

Knjige so: Sketovo in Miklošičevo berilo za VIII. razred, pa Šumanova slovnica.

Slovencev je bilo v početku leta 1886/7 v I. razredu 7, v II. raz. 8, v III. raz. 11, v IV. raz. 11, v V. raz. 13, v VI. 5, v VII. raz. 6 in v VIII. raz. 3; vseh skupaj 64 mej 305 dijakov.

Slovenci prvega gimnazijskega razreda še ne smejo pohajati slovenskega nauka. Skoz dvajset let obstoječi 4 kurzi so se lani na jesen na tri skrčili.

Na realni slovenščini ni obvezen predmet, tudi za Slovence ne; uči se v prvih štirih razredih po 2 uri na teden, torej 8 ur; to velja že od l. 1851 sem. V I. razredu je bilo lani 10 učencev, mej njimi 1 Slovenec; v II. raz. 12; mej njimi 1 Slovenec; v III. raz. 7 učencev in v IV. raz. 1 učenec; vseh skupaj 30, mej temi 2 Slovence; vseh dijakov je bilo upisanih 174, in 4 kot Slovenci. Tužni Korotan!

Ostane nam še bogati Trst.

„Novice“ leta 1861 str. 320 pripovedujejo, da je bilo istega leta mej 246 dijakov 41 Slovencev, ki so se v treh tečajih učili, v prvem in drugem po nemški, v tretjem pa slovenski.

Leta 1862. je bilo 39 slov. dijakov, mejinjimi jeden Hrvat, ki je izvrstno napredoval, v prihodnem letu je bili vseh dijakov 252, 37 Slovencev, 46 pa tacihi ki sami niso vedeli, kaj so. Pri končni slovesnosti govoril je Martelanec slovenski, jedno leto poprej pa Rebec.

Če zasledujemo poročila leto za letom, nahajamo vselej le tri tečaje; tako do leta 1881, ko se je vseh treh tečajih po slovenski učilo. Takrat so bili dijaki tako razdeljeni: v prvem oddelku dijaki 1., 2., 3. gim. razreda; v drugim oddelku dijaki 4., 5. in 6. gim. gimn. razreda, v tretjem pa sedmo- in osmošolci. Nemci niso imeli pouka.

V letih 1882 do 1884 sta bila samo dva oddelka s slovenskim poučnim jezikom; leta 1884/5 zopet trije, pa inace razdeljeni kakor pred tremi leti, namreč tako, da so bili v drugem tretje-, četrto-, peto- in šestšolci (čujte, čujte!). Leta 1885/6 so bili prvokrat štirje tečaji, po dva in dva razreda vkupej; isto tako je bilo leta 1886/7; dijakov je bilo nad sto.

Da mora biti poučevanje sitno, če se 120 dijakov vsako leto v štiri tečaje vpeha, je jasno.

„Politično društvo“ je leta 1881 in 1885 bilo sklenilo in odposlalo na Dunaj spomenico, da se naj uvede slovenščina v vsak razred za Slovence kot obli-gaten predmet. Posebno l. 1885 spisana spomenica je bila ostro preresetala prepise namestništva v Trstu glede slovenščine, tako, da je velika bora nastala proti nekemu učitelju, o katerem so mislili, da jo je spisal. Ne dolgo po tem postal je Klodič nadzornik

za slovenski pouk na gimnaziji in on je isto predlagal ministertvu, potem pa je odločilo vsakemu razredu po dve uri.

Nauk je tako osnovan kakor uže mnogo let poprej za Gorico.

Mej Slovenci se nahaja tudi nekaj Hrvatov, ki se brez izjeme marljivo uče.

Slovenščino so učili in še uče: Cegnar, Pletersnik, Bračko, Zavadlal, Pokorn in Glaser.

Spomenica, ki je na drobno razpravljala razmere slovenskega pouka na Tržaški gimnaziji, je odobril občni zbor političnega društva „Edinost“ na shodu v Katinari na jesen leta 1884; to spomenico je „Edinost“, glasilo političnega društva tudi objavila in je vzbudila ž njo pozornost „Politike“ v Pragi, ki je važnejše točke posnela in jih imenovala „interessante Mittheilungen.“

Ta spomenica je mnogo pripomogla k razširjenju slovenskega pouka na gimnaziji.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

(Večerna seja 21. januarja leta 1888.)

Poslanec dr. Samec poroča o prošnji občinskega zastopa v Mekinjah, da se cesta, ki drži ob levem bregu Bistrice iz Kamnika skozi Mekinje in Godič v Stranje, uvrsti mej okrajne ceste. Do leta 1872 je ta cesta že bila okrajna, a tačas izbrisala se je in prepustila občinam v skrb. Upravni odsek priporoča, da se prošnja izroči deželnemu odboru v poizvedovanje in poročanje v prihodnji sesiji.

Posl. Kersnik izraža željo, da bi se vender jedenkrat ustreglo prošnji cestnih odborov v Kamniku in na Brdu gledé uvrstitve občinske ceste iz Rodice-Domžale do Preloga pri Ihanu, katere prošnje leže že četrto leto pri deželnem odboru. Ker brdski okraj ni v tako — seveda malo dvojiljivo srečnem položaji, da bi se mu ponujala d eželna cesta, naj se mu vender jedenkrat dovoli okrajna, — saj bo za isto sam nosil breme.

O prošnji županstva v Dolu, okraja črnomaljskega, za podporo k zgradbi občinske poti in Lazov do Spodnjega Loga in za dovoljenje, da sme porabiti v ta namen 850 gold. povračila iz vojnih posojil, poroča posl. Šuklje. Troški znašajo 1700 gold., od katerih je pokritih, ako se sme porabiti rečeno povračilo, 1300 gld. Ostane še 400 gld. nepokritih. Finančni odsek nasvetuje podporo 200 gld. iz deželnega zaklada, čemur pritrdi deželni zbor.

Posl. Murnik poroča o prošnji občine črnomaljske za posojilo 12.000 gld. iz deželnega zaklada za zidanje nove šole. Sedanja šola je v tako slabem stanu, da se lahko vsaki dan zruši. Zidati se mora torej novo šolsko poslopje, katerega troški so proračunjeni na 24.000 gld. Občina pobira že od l. 1884 25% priklado za to zgradbo in je imela koncem 1886. leta že 5000 gld. Primanjkuje še 19.000 gld. Šolska občina je sklenila, pobirati 20% za direktne davke tako dolgo, da bo ta znesek pokrit, oziroma posojilo poravnano. Deželni zbor je že dovolil za letos 1000 gld. podpore. Ker je občina v velikih stiskah ter bi drugače ne mogla pričeti s stavbo, nasvetuje finančni odsek, da naj deželni zbor dovoli iz deželnega zaklada posojilo v znesku 8000 gold. v dveh letnih obrokih po 4000 gold. s tem pogojem, da sklne občina 25% priklado v pokritje tega posojila za tako dolgo, dokler ni vrneno celo posojilo.

Poslanec baron Apfaltrern se obrača proti predlogu poudarjajoč, da dobro vemo, kako je s takimi posojili, in da se nikdar ne vračajo. Kar meni nič tebi nič, 8000 gld. dati, vender ne gre in zato je on proti temu.

Poslanec Šuklje opozarja, da ni novotarija, podpirati šolske zgradbe s posojili. Ravno nasprotna stranka je tako ravnala in posojevala. Pa ta posojila se tudi vračajo, in vsaki računski zaključek ima poročilo in dokaz o tem. Ta šola pa je v žalostnem položaji, — veliko učencev, poleg tega je pa

šolsko poslopje, ki je razvalini podobno, nevarno je vsem obiskovalcem. Šolska občina že pobira od leta 1883 20% priklado za šolske potrebe in do sedaj ji ni bilo mogoče, zgraditi, kar je nujno potrebno. Posojilo je nujno v interesu našega šolstva. Črnomaljski šolski okraj tudi najmanj dobiva iz deželnega denarja za svoje potrebe in zato mu je dovoliti posojilo.

Odsekov predlog se na to vsprejme.

Dr. Poklukar poroča o prošnji gorenjskih občin za daljni obstanek gimnazije v Kranji. Podpisanih je 35 občin, najmenitnejših na Gorenjskem Gimnazija je bila ves čas bolj obiskovana, nego marsikatera druga, katere učni minister ni razpustil. Vpraša se, ali bi bilo bolje, ohraniti gimnazijo v Kranji, ali napraviti drugo gimnazijo v Ljubljani, do česar bi moralo priti gledé na število učencev, vsaj tedaj, ako mogočna roka ministrova ne bo spet posegla vmes in odganjala naše mladeži od srednjih šol. Vsak mora priznati, da še isti nagibi veljajo, vsled katerih je bila ustanovljena gimnazija v Kranji in da ni le Gorenjsko, temveč vse Kranjsko hudo zadeto po razpustu gimnazije v Kranji, katera je vzgojila deželi mnogo razumništva. Uspehi govoré za obstanek. Ako je gosp. minister govoril o preobilni inteligenciji, o duševnem proletarijatu, to ne velja za slovenske dežele, kjer nam še pomanjkuje zdravnikov, juristov, profesorjev, duhovnikov. V Kranji je že pripravljeno poslopje, v Ljubljani bi se moralo novo zidati na državne troške. V Kranji plačuje mesto 1000 gld. in vzdržuje poslopje, gotovo velika požrtvovalnost. Govornik ostro graje naredbo učnega ministerstva, katera je ob pričetku semestra z Gorenjskega došlim učencem zaprla vrata Ljubljanske gimnazije. Upravni odsek nasvetuje:

Deželni zbor priznava potrebo gimnazije v Kranji ter nalaga deželnemu odboru storiti še dalje vse korake, da se ta gimnazija zopet oživi. O uspehih je poročati, oziroma predloge staviti deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju.

Poslanec Klun se spominja ukazov in nevarnostij, ki so že mnogokrat pretile Kranjski gimnaziji. Razpust iz leta 1878. in letošnji razpust sta si slična. Prvikrat se je poudarjalo, da se je razpust vršil iz finančnih in geografičnih ozirov. Toda v kaki razmeri je ta razlog s principom, da se pri šolstvu ne sme nikdar štediti. Naša dežela ima to vodilo, in če navzlic istemu skuša včasih štediti, takoj je vlada tu, ter le priganja in sili, da naj se daje in le daje. Pravi se, da dobimo drugo gimnazijo v Ljubljani. Če je to res, potem finančni razlogi neso merodajni več, kajti v Ljubljani bo gimnazija mnogo dražja, nego v Kranji. In Kranj je središče Gorenjske, — torej tudi geografičnih ozirov ni. Sedaj se čuje, da naučni minister ne želi inteligentnega proletarijata. Dokaz temu je silno visoka solnina in razni drugi glasovi. Pa kako se to strinja z gaslom vlade, ki se glasi: vsestranski napredek! Pravi razlog se mi vidi za razpust le v zmoti ljudij, ki naših razmer ne poznajo, in najplemeniteje bi bilo od strani Gaučeve, ako to zmoto popravi. (Dobro, dobro! na levi.)

Deželni predsednik Winkler pravi, da hoče učno upravo tisti človeški material, ki se premo-gokrat izgublja po srednjih šolah, v obrtnih učiliščih izobraziti, in to je dokaz, da učna uprava najboljše želi naši deželi in prebivalstvu.

Poslanec baron Schwegel hoče vso zadevo z druge strani pojasniti. On razume, da se narodna stranka, da se Gorenjska, da se mesto Kranj za gimnazijo poteguje. Toda on misli, da je to napačno; on misli, da se je premožnim kmetom na Gorenjskem le usluga storila z razpustom. Krivica za Gorenjca je bila doslej v tem, da ni smel pošiljati otrok v Ljubljano, temveč jih je moral v Kranj dajati. V Ljubljani je vse boljši, šola, stanovanja, — ljudska kuhinja — in Gorenjci se teh dobrot neso smeli posluževati. Tudi stališče učiteljev v Kranji je slabše nego v Ljubljani. Kranjska gimnazija je bila učiteljem in učencem prava „strafgimnazija“. On želi, da naj se kmalu, čim prej tem bolje, ustanovi druga gimnazija v Ljubljani. Poleg tega naj se dela za obrtno šolo na Gorenjskem.

Poslanec Detela zagovarja potrebo gimna-

zije v Kranji, katero so že Francozi priznali ob času okupacije. Občina je prevzela velikanske žrtve. Zgradba je občino stala 10.000 gld. pozneje je potrošila 5000 in pozneje še 7000, za vsem 23.000 gld. Obžaluje, da je baron Schwegel ugovarjal potrebi, upa pa, da bo deželni zbor tudi gmotno pripomogel, da se ohrani gimnazija. Gorenjske občine bi gotovo ne poslale prošnje, ko ne bi same čutile, kako koristen je ta zavod za vse Gorenjsko. Ako pa majhna mesta neso za gimnazije, potem naj se razpusti Kočevska gimnazija, ki se res le vzdržuje po umetnih sredstvih.

Poslanec Deschman se sklicuje na to, da je bila ona točka letnega poročila, ki je govorila o razpustu Kranjske gimnazije že v zadnji seji „mit Bedauern zur Kenntnis genommen“. Zato ni treba, da se še jedenkrat pogreva — posebno, ker je vse zastoj. Kar se tiče Kočevja treba pomisliti, koliko več daje ono mesto za srednjo šolo, nego je dajal Kranj. In pa tista ustanova, katero je „ein edler Gottscheer“ (smeh) daroval tamošnji gimnaziji. Kar so storili Gorenjci, se ne more primerjati z onim.

Detela konstatuje, da on ni izrekel nobene želje za odpravo Kočevske gimnazije, da je le primerjal ravnanje učnega ministra nasproti gimnazijama v Kranji in Kočevju.

Poročevalec pobija ugovore Schwegelneve in Deschmanove in dokazuje, da ne le Kranjsko mesto, temveč vse Gorenjsko želi obstanek tamošnje gimnazije. Predlog je bil vsprejet.

O načrtu zakona, kateri prenareja § 2. deželnega zakona 18. decembra 1874, dež. zak. št. 1 iz leta 1875, o uredbi doneskov od zapuščin k normalno-šolskemu zakladu, nasvetuje upravni odsek, da se načrt izroča deželnemu odboru z ukazom, o njem poročati v prihodnji seji. Poslanec Hren želi, da bi zbor že letos meritorično rešil ta zakon, po katerem bi se pomnožili dohodki k normalno-šolskemu zakladu. Deželni zbor je pritrdil predlogu upravnega odseka.

Imenom finančnega odseka poroča poslanec dr. Poklukar o zgradbi deželnega gledališča v Ljubljani in nasvetuje:

1. Prizadevanje deželnega odbora, da bi se najnujnejše posledice požara deželnega gledališča v Ljubljani dne 17. februarja 1887 v obče poravnale se odobruje.

2. Tudi dosedanje prizadevanje deželnega odbora za zgradbo novega gledališča jemlje se na znanje.

3. Glede daljnjega postopanje v tem vprašanju pa se je deželnemu odboru držati sledečih vodil:

a) da je gledališkim namenom odločeno premoženje le slučajno in da je tudi v prihodnje varovati deželni zboru kranjskemu prostost razpolaganja s tem deželnim premoženjem.

b) Jedina pri prizadevanju za zgradbo novega deželnega gledališča dopustljiva časna omejitev prostega razpolaganje deželnega zbora bila bi s pridržkom dokončnega odobrenja njegovega ta, da se oni del deželnega gledališkega zaklada, ki je bil dosedaj v vrednosti gledališkega poslopija in stavišča — obrne zopet v zgradbo novega deželnega gledališča, — toda le s pogojem

z) da se deželnemu zboru varuje neomejena pravica vsakega letnega dokončnega razpolaganja z gledališčem, — da se torej

β) do požara obstale razmere s posestniki zasebnih lož nikakor ne ponove, pa tudi nikakršne druge onim podobne, prostost razpolaganja deželnega zbora omejujoče razmere ne uvedejo, — dosledno je:

γ) zavarovalnina o kolikor pripada bivšim lastnikom pogorelih lož, dati tem na razpolaganje oziroma izplačati proti odpoledni pobotnici.

4. Deželnemu odboru je na teh podlagah nadaljevati prizadevanja, da se kar prej more zgraditi novo deželno gledališče, in se v ta namen pogajati z mestnim zastopom Ljubljanskim ter tudi po drugih potih iskati podpor.

5. Ako bi tako prizadevanje ne podajalo nade, da se še zgradba gledališča ne prične kmalu, skrbeti je za bolj plodonosno nalogo gotovine deželnega gledališkega zaklada, oziroma, da kar najbolje proda gledališko stavišče, ako vlada ne dovoli zgradbe na istem mestu.

Poročevalec konstatuje, da je gledališče bilo pravo deželno premoženje in na tem stališču so stali prejšnji stanovi in tudi deželni zbor, izvzemši prejšnjo večino, katera je l. 1882. posestnikom lož priznala neko pravico, katera jim ne pristaja. Nastala je neka nenaravna razmera in zato nobeden podjetnik ni več mogel shajati od tistega časa. Požar je končal zasebne lože in s tem konec storil pravicam njihovih posestnikov. Jih z nova oživet, pač ne more biti naloga deželnega zbora. Novo gledališče naj se zida pod nadzorstvom deželnega odbora, ki se naj pogaja z Ljubljanskim mestom in drugimi faktorji, ki bi donášali k stavbenim stroškom. Toda dež. odbor ne sme doneskov vsprejemati pod takimi pogoji, ki bi nadaljevali prejšnje nezaosne razmere.

Poslanec bar. Schwegel nasvetuje imenom nemške manjšine: 1. Gledališče kot deželna ustanova se opusti. 2. Deželni odbor se pooblašča s posestniki lož ali s posebnim eventualno v ta namen ustanovljenim društvom skleniti pogodbo, vsled katere se omogoči v kratkem času dozidanje gledališča oziroma dobava kapitala s prodajo sedanje stavbene parcele, porabo asekurančne svote, — in sicer tako da se varujejo pravice dosedanjih ložnih posestnikov.

3. Deželni odbor bo primernim potom ukrenil, da se udeležijo vsi interesentje tega podvzetja in se pooblašča tudi dohodke redutne dvorane in hiš. št. 136 in 137 porabiti v namen nove stavbe. 4. Zavarovana svota se ima primerno naložiti in če se pogodba ne sklene, se deželni odbor pooblašča prodati stavbeno parcelo za najmanj 20.000 gld. in sicer dražbenim potom. Schwegel utemeljuje ta predlog v daljšem govoru. Poročevalec ga zavrne.

Predlogi večine so bili vsprejeti, oni manjšine odklonjeni. Pri glasovanju o točkah 3. 4. in 5. zapusti manjšina dvorano.

Posl. Šuklje poroča o prošnji več trgovcev v Ljubljani gled. deželne naklade na žganje. Trgovci želé, da bi dežela naklado pobirala v lastni režiji. Poročevalcu se tudi dozdeva, da bi ta način pobiranja utegnil deželi več dohodkov donášati, nego zakup. S početka bi šlo morda težavno, pa vsaj poizvedlo bi se, koliko nese ta davek. Zdaj ima monopol neka peščica kapitalistov, ki diktirajo deželi, koliko hočejo dajati. Trgovci se dalje pritožujejo zaradi obračunavanja po desetinkah in zaradi krala, ki znaša pri spiritu v sodih do 5%. Finančni odsek nasvetuje:

Deželnemu odboru se naroča:

a) Da prevzame pobiranje samostojne deželne naklade na porabljene žgane opojne tekočine v lastno režijo ter le tedaj mesto nje uvede zakup, če je denarni uspeh zakupa za deželni zaklad po vsem primeren zvišani davčni meri te zaklade;

b) da preskrbi vse potrebne priprave, da se čim hitreje uvede lastna režija;

c) da za slučaj, če se pobiranje deželne naklade dá v zakup tudi na dalje, varuje legitimne koristi davkoplačevalcev, ozirajoč se na njih pritožbe ter eventualno po posebnih nadzorovalnih organih, katere bi bilo namestiti začasno proti primerni nagradi, posreduje pri pobiranju deželne naklade na žgane opojne tekočine.

Predlog posl. bar. Schwegelna, da se naj zaključi seja, ker je že 1/11. ura, odkloni se in prične se obravnavo o proračunu deželnega zaklada za l. 1888.

Poročevalec dr. Mosché poroča o dveh prošnjah, potem o proračunu. Potrebščina znaša:

I. Troški deželnega zbora 13.176 gld. 43 kr.

II. Upravni troški 48.415 gld. 10 kr.

III. Za deželne hiše 3809 gld.

IV. Za zemljedelstvo 10.610 gold., mej temi 2000 gld. izredne podpore za kmetijsko družbo.

V. Za občno varnost, odgon, žandarmerijska stanovanja, za prisilno delavnico itd. 165.375 gld.

VI. Za zdravstvo 5257 gld.

VII. Za dobrodelne naprave 156.488 gld., mej temi 38.000 gld. za zgradbe v blaznici na Studenci; za bolnike v bolnicah zunaj dežele 60.500 gold.; donesek za zgradbo Elizabetinske otroške bolnice 500 gld.

VIII. Troški za pouk, omiko in dobrodelne namene: za muzej 3953 gld., polovica troškov za realko 2663 gld., za šolo na Grmu 10.918 gld., za nakup gozda 3000 gld., razne podpore, in sicer društvu za oskrbovanje bolnih dijakov na Dunaji kot podpora 50 gold., istemu društvu za pristop ubožnih dijakov s Kranjskega 140 gld., štipendije za 3 kranjske učence podkovske in živinozdravniške šole v Ljubljani 180 gld., podpora dramatičnemu društvu v Ljubljani 2000 gld., podpora „Glasbeni Matici“ v Ljubljani 600 gld., filharmoničnemu društvu 300 gld., slikarju Ferku Veselu 100 gld., slikarju Antonu Azbetu 100 gold., podpora društvu dijakov ces. kr. višje šole za kmetijstvo na Dunaji 30 gld., zavetišču Dunajske univerze 50 gld., gimnaziji v Kranji 100 gld., gimnaziji v Novem mestu 250 gold., gimnaziji v Kočevju 100 gold., kiparju Alojziju Gangelju 240 gld., kiparju Alojziju Progerju 100 gld., Jarneju Pečniku za izkopavanje zgodovinskih starin 200 gld., ljudski dijaški kuhinji 100 gld., Luki Jeranu za dijaško mizo 150 gld., zalogi slovenskih vseučiliščnikov v Gradci 200 gld., za podporno društvo dijakov rudarske šole v Ljubnem 20 gld., podporno društvo modroslovcev na Dunajski univerzi 20 gld., tehnično društvo v Ljubljani letni donesek 10 gld., pedagogično društvo na Krškem 50 gld., deželnemu pomočnemu društvu 100 gld., občini M. D. v Polji za pokopališče 100 gld., Narodni šoli 100 gld., Marijinemu društvu za hiralce 200 gld.

Dalje za obrtni pouk in obrtno šolo v Ljubljani 8000 gld., podpore za šolske stavbe 6000 gld., za pokritje primanjkljaja pri zakladu učiteljskih penzij 11.058 gld., primanjkljaj pri normalno šolskem zakladu 111.900 gld., ustanove na strokovni šoli za lesno obrtnost v Ljubljani 500 gld., posojilo za zgradbo šole v Črnomlju 4000 gld.

IX. Za cestne stavbe 27.000 gld., za uravnavanje voda 12.000 gld., za posojila občinam vsled elementarnih neizgod na Gorenjskem 7.400 gld.

X. Troški za pripravo in vojaške namene 7.148 gld. Za zgradbo deželnoobranske vojašnice v Ljubljani 80.000 gld. Skupni znesek vse potrebščine 775.588 gld. 22 kr. Zaklada znaša 183.516 gld. 20 kr., torej nedostatek 592.072 gld.

Visokost nedostatka za l. 1888. izvira odtod, da so se postavile v rubriko potrebščine tudi izredni troški za velike zgradbe, katere je dežela primorana deloma vsled pritiska vlade podvzeti v prisilni delavnici, v blaznici in za brambovsko vojašnico.

Za pokritje nedostatka v znesku 592072 gld. 01 1/2 kr. nasvetuje finančni odsek.

1. 20% doklado na davek užitnine od vina, vinskega in sadnega mošta in mesa, in sicer od letnih namemščin po izkazu finančnih uradov v znesku gl. 64795

2. z naslednjimi deželnimi nakladami in sicer:

a) od porabljenih likerjev in vseh poslajenih, opojnih tekočin brez razločka na stopinje alkoholovine od hektolitra po 6 gld.

b) od vseh drugih porabljenih žganih, opojnih tekočin po stopinjah stodelnega alkohometra za vsako hektolitersko stopinjo 18 kr. — v skupnem znesku „ 140000

3. z 18% priklado na vseneposredne davke z vsemi državnimi prikladami vred v znesku „ 250500

Opomba. Tako urejeni davki so po izkazu računskega oddelka c. kr. finančne direkcije z dne 15. aprila 1887 št. 133:

zemljiški davek gl. 631555

hišna najemnina „ 215829

hišni razredni davek „ 137820

pridobinski davek „ 126776

dohodarina „ 299578

skupaj gl. 1411558

torej skupaj gl. 455295—

v primeri zgoraj izkazanem nedostatkem se kaže konečni nepokriti primanjkljaj „ 592072 01 1/2 gl. 136777 01 1/2

V pokritje tega primanjkljaja nasvetuje finančni odsek, da se dovoli deželnemu odboru primerna finančna operacija, v kolikor ne zadostujejo blagajnični gotovinski preostanki.

Finančni odsek torej predlaga: Visoki dež. zbor naj sklene:

I. Skupna potrebščina deželnega zaklada za l. 1888 v znesku „ 775588 22

in zaklada v znesku „ 183516 20

torej s primanjlkavo v znesku gl. 592072 01 1/2 se potrdijo.

II. Za potrebno pokritje primanjlkave v znesku naj se za l. 1888 pobira:

1. 20% priklada na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa;

2. sledeče naklade:

a) od porabljenih likerjev in vseh poslajenih, opojnih tekočin brez razločka na stopinje alkoholovine od hektolitra po 6 gld.

b) od vseh drugih porabljenih, žganih opojnih tekočin po stopinjah 100delnega alkohometra za vsako hektolitersko stopinjo 18 kr. v skupnem znesku 140.000 gld.

3. 18% priklado na vso predpisano svoto vseh neposrednih davkov z vsemi prikladami vred v znesku 250.500 gld.

V generalni debati o deželnem proračunu se nikdo ne oglasi. V podrobni debati ne more si Deschman, da ne bi odduška dal svojemu teutonskemu srcu. Repenči se nad previsoko podporo za kmetijsko družbo in tarna, da so ubogi Kočevci, zato ker so Nemci, zapuščeni od vlade in deželnega zbora. Kočevje, da je „ärmster Gerichtsbezirk, Not und Elend schanderregend“. Čudno! Kočevci so Nemci, znajo tisti jezik, o katerem Deschman trdi, da bi ga moral znati vsak Slovenec, ako hoče postati srečen. Kako da ravno Kočevcem vzveličalna nemščina ne pomaga do blagostanja? „Stecke dein Schwert ein, Petrus!“ Kedar nam bodeš spet govoril, da je le nemščina sredstvo, ki nas more rešiti vseh nadlog, vprašali te bomo, stari Mefisto: Kako da ne rešuje Kočevcev?

Deželni zbor je potrdil proračun za l. 1888. Seja je bila potem zaključena o polunoči.

Deželni zbor goriški

(XIII. in zadnja seja 14. januarja 1888.)

[Kose odobri zapisnik poprejšnje, naznani predsednik, da so občine Oglej, Campolongo, Fiumicello, Gradiska, Ruda, Topoljan, Versa, Villa Vizentina in Marjan s posebnimi telegrami izjavila svoje soglasje

s predlogi trgovske in obrtnijske zbornice Goriške zastran grajenja lokalnih železnic po Furlaniji.

Po prestopu na dnevni red poročila poslanec Maurovich v imenu finančnega odseka o deželnem posojilu 30.000 gld., s katerim se imajo poravnati pogojeni roki deželne predplačane podpore, ki jo ima dobiti v določenih dobah stavbeni zalog podjetja za namakanje Tržiške rovine. (Agro di Monfalcone) in poplačati nekatere dolgovi. Posojilo se dovoli brez ugovora po predlogih deželnega odbora.

Poročevalec šolskega odseka dr. Verzegnassi čita poročilo deželnega šolskega svetovništva zastran upeljave nemščine kot obligatnega predmeta v javne ljudske šole na Goriškem in predlaga, naj sklene zbor:

1. Deželni zbor Goriško-Gradiški pod varstvom člena 19. državne temeljne postave 21. decembra 1867 št. 142 drž. zak., § 6. občne šolske postave 14. 1889 št. 62 drž. zak. in dodatne postave 2. maja 1882 št. 53 drž. zak., in v potrjenje tega, kar je sporočil deželni odbor vis. c. kr. namestniki dne 30. julija 1875 št. 2629, pa v izvršitev resolucije sprejete v XII. seji 4. zasedanja, 3. dobe, obžaluje predlog podan v seji c. kr. dež. šolskega svetovništva dne 14. decembra 1887, da se ima poučevati nemščina kot obligaten predmet v vseh ljudskih šolah poknežene grofije Goriško-Gradiške in protestuje proti dotičnemu — kot nepostavni sklepu deželnega šolskega svetovništva.

2. Naročuje se dež. odboru, naj sporoči ta protest vis. c. kr. ministerstvu za bogočastje in uk, za našaje se, da bo ono zabranilo izvršitev tega sklepa.

Vladni zastopnik baron Rechbach omeni, da predlog zastran upeljave nemščine kot obligatnega predmeta v ljudske šole naše dežele ni bil podan kot nezavisen predlog, ampak v teku razprave o podelitvi nagrad učiteljem tistih ljudskih šol, v katerih se je poučevala nemščina in da deželni svet ni nameraval s svojim sklepom žaliti obstoječe postave, ampak da je postopal o tej zadevi le s stališča občne koristi. On mora torej zavračati očitane nepostavne ravnanja.

Po nekaterih ugovorih poročevalca, kateri pravi, da je nepostavno ravnanje dež. šol. sveta v odsekovem poročilu jasno dokazano, se glasuje in vsprejemo se soglasno odsekovi predlogi. (Koniec prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 25. januarja.

V **ogerske** zbornici poslancev nadaljuje se budgetna debata. Poslanec Iranyi je hudo ožiglasno vladni liberalizem. Sedanja vlada ovira vse liberalne institucije. Tako neče uvesti verske svobode, občnega civilnega zakona, razširjenja volilne pravice. Ravno tako vlada neče nič slišati, da bi se osnovalo nezavisno sodišče, ki bi sodilo o zlorabah pri volitvah. Vlada snuje nove fidejne komise, a ne stori ničesar za zboljšanje stanja delavcev in proti nepravosti gledališča. Pulszy priznava, da bi bile razne reforme, katere priporoča Iranyi, dobre, a bi se dale le izvesti v republiki z jakobinsko podlago.

Vnanje države.

Srbska skupščina je razpuščena in nove volitve bodo dne 4. marca. Vlada je v skupščini imela tako majhno večino, da bi ž njo ne bila mogla dolgo vladati. Sprva se je vlada nadejala, da se bodo imenovani liberalni skupščinarji sami svojim mandatom odpovedali, ko vidijo, da krona nema več zaupanja v liberalno stranko. Ko bi se bilo to zgodilo, bil bi kralj imenoval več radikalnih skupščinarjev in vlada bi bila imela precejšnjo večino. Ker pa liberalci niso hoteli narediti te usluge radikalcem, ni kazalo družega, kakor razpustiti skupščino. Pri novih volitvah nadejajo se radikalci dobiti veliko večino, kar se bode najbrž tudi zgodilo, ker v Srbiji skoro vsaka vlada pri volitvah dobi večino, naj bode še tako nepriljubljena. Tako sta si znala dobiti večino celo Kristić in Garašanin. Nekoliko bode pa še kralj popravil volilni izid, imenujoč same radikalce skupščinarje.

Potovanje **bolgarskega** kneza v Plovdiv se je bilo nekoliko zakasnelo iz raznih uzrokov. Od potoval je iz Sofije še le predvčeraj. Kakor brzotjavke zagotavljajo, ga je na vseh postajah narod naidušeno pozdravljaj. Posebno velečasten bil je pa vsprejem v Plovdivu. Na kolodvoru pozdravili so kneza cerkveni načelniki bolgarskega, grškega, armenskega, turškega in židovskega veroizpovedanja. Po ulicah je na tisoče naroda pozdravljalo kneza. — Po cerkvah molijo svečeniki še vedno za carja. Vladni list „Svoboda“ zahteva, da bi se jim to prepovedalo, ker nasprotuje bolgarskemu narodnemu čuvstvu.

V Varšavi bil je vojaški svet in je baje sklenil **ruskemu** carju sporočiti, da bi sedaj ofenzivna vojna na Poljskem bila nemogoča. Treba je še 20 milijonov rubljev, da se popolnem dodela trdnjavski štirikot. Po vseh železnicah se mora napraviti še drugi tir, mostovi popraviti, napraviti še več novih cest, pri trdnjavah se morajo postaviti železni stolpi iz belgijskih tovarn. Defenzivna vojna je pa mogoča, pri čemer bi se morale razdreti železnice in uničiti zaloge. — Minister notranjih zadev predložil je državnemu совету načrt, da bi se postavili posebni uradniki „zemskije načelniki“, ka-

terih naloga bi bila nadzorovati kmete in kmetijske zadeve. Njih delokrog bil bi jako obširen. Imeli bodo po 2500 rubljev plače ter se bodo jemali samo izmej plemenitšev. Imenovali se bodo na predlog guvernerja in načelnika plemstva. Ta predlog se je že bil jedenkrat predložil državnemu совету, a je bil zavržen, ko se je proti njemu odločno izrekel pravosodni minister. Tudi sedaj ga bode najbrž zavrgel državni svet. Ker je pa car odločno za ta predlog, ga bode potrdil, naj poreče državni svet, kar koli hoče. Kot samoderžec ni zavezan ravnati se po željah državnega sveta.

Turška vlada premišljuje, kako bi odgovorila na noto ruskega veleposlanika zastran zaostale vojne odškodnine. Izgovarjala se bode s tem, da so bile zaporedoma slabe letine v onih pokrajinah, katerih desetina je odločena za poplačanje vojne odškodnine.

Italijanska vlada odstavila je zopet tri župane, ker so bili podpisali adreso papežu, katere se izreka za sporazumljenje v zmislu, kakor želé v Vatikanu. Crispi hoče z energijo zatreti vsako gibanje proti zjedinenju Italiji. Vlada je pripravljena dovoliti vsakeršne svobodščine papežu, a da bi mu odstopila Rim, o tem neče ničesar slišati.

19. dne prihodnjega meseca bode na **Francoskem** dopolnilne volitve za zbornico. Izpraznjenih je deset mandatov, 8 poslancev je voljenih v senat, 2 sta pa umrla. — Poslanec Hérédia stavil je predlog, da se dovoli 10 milijonov frankov, da bodo po vseh mestih postavili spomenike revolucije. V Parizu naj se na mestu Tuilerij zgradi muzej revolucije. Ta predlog bode pa najbrž zavržen, ker večina poslancev ve, da bi to škodovalo političnemu ugledu Francije.

Se vedno se ugiblje, kako misijo imel je **angleški** politik lord Churchill v Peterburgu. Nekemu ruskemu listu se piše iz Londona, da je bil namen lordovemu potovanju, da Rusijo preveri, da Anglija ne misli pristopiti tripelalijanci, temveč je celo pripravljena se z Rusijo in Francijo zvezati proti Avstriji, Nemčiji in Italiji. Angleški listi pa še vedno zagotavljajo, da lord Churchill ni imel nobene politične misije v Peterburgu, četudi ni prav verjetno, da bi kdo v tem letnem času samo za zabavo potoval v Rusijo.

Dopisi.

Iz Cola nad Vipavo 15. januarja. [Izv. dop.] — Potrebno se nam zdi spregovoriti nekoliko besedic o pogozdovanji Krasa. Čitali smo lansko leto po časnikih, kako z veseljem in zadovoljnostjo je ogledovala slavna komisija za pogozdovanje Krasa, po Notranjskem gozdne nasadke, dospevši v Vipavsko dolino do Vrhpolja, ter se prepričala o zares prekrasnem delu, katerega bodo poznejša leta z veseljem gledali in uživali potomci Vipavske doline. Mi hribovci ne zavidamo, pač pa čestitamo našim sosedom Vipavcem, da se jim spleta s pogozdovanjem tako krasni kinč. Iz srca pa želimo, da bi se ozirala slavna komisija tudi na nas hribovce, a žal, da nismo bili tako srečni, da bi nas bila obiskala slavna komisija takrat, kakor Vipavce, toda upamo, da kar se lansko leto morebiti ni moglo zgoditi, se bode letos. Prosimo torej, da nas obišče slavna komisija v tekočem letu, kajti mi jej že naprej zagotavljamo, da bode z našim pogozdovanjem popolnem zadovoljna, kajti pokazali jej bodemo lepo urejeno gozdno drevesnico, v kateri se izreja vsako leto do sto tisoč sadik, smrek, macesnov in borovcev, pokazali ji bomo že deloma dovršeno novo večjo gozdno drevesnico, dalje bomo pokazali več zasajenih posameznih delov, ki gotovo merijo od 8—10 oral, ako bi bili skupaj. Pisatelj teh vrstic, se že 15 let ukvarja s pogozdovanjem in uspeh je ta, da ima več tisoč smrek, macesnov in borovcev, nad štiri sežnje visokih.

Gotovo mi bode vsak, kdor se kaj peča s pogozdovanjem, rad priznal, da ako se kaj doseči hoče, treba je veliko potrpljenja in železne volje, vendar smemo trditi, četudi se je že precej storilo z našo skromno močjo, da je vse to proti naši veliki potrebi toliko, kakor kapljica v morji, kajti nas 60 tukajšnjih posestnikov imamo jeden tisoč oral skupnega pašnika, pa kaj pravim pašnika, skalovja, pečin in strmin, po katerih živina hoditi ne more, in katere so od leta do leta slabejše, kajti deževje in huda burja čedalje bolj odnaša zemljo, želeti bi bilo torej, da bi nam prihiteli na pomoč slavna komisija in slavna deželna vlada, ter da bi pogozdili vsaj nekoliko bolj potrebnih delov omenjenega pašnika, ker le po tem potu je možno zagotoviti našim naslednikom obstanek, ter odvrniti prelepi, a zelo nesrečni Vipavski dolini elementarne nezgode, hudo burjo, povodenj itd.

S Pivke 22. januarja. [Izv. dop.] (Občni zbor Pivške podružnice sv. Cirila in Metoda.) Dne 19. januarja povabljeni so bili udje naše podruž-

nice k občnemu zboru, kateri se je vršil v prostorih „Narodne gostilne“ v Št. Petru. Lepo število udov se je zbralo iz bližnjih in daljnih vasij. G. predsednik pozdravi navzočne, ter v naidušeni besedah opisuje korist družbe. Spominja se tudi častnega člana ranjcega monsig. A. Einspielerja. V znamenje žalovanja ustanejo vsi navzočni. G. blagajnik poroča o stanju blagajnice. Iz poročila se razvidi, da ima podružnica 23 ustanovnikov in kacic 40 letnikov.

Potem vrši se volitev odbora. Voljeni so sledeči gg.: Ivan Podboj, župnik, prvomestnikom; Fran Križaj, veletržec, blagajnikom; Štefan Jelenc, učitelj, tajnikom; A. Domicelj, trgovec, podpredsednikom; J. Korošec, trgovec, podblagajnikom in M. Hiti, nadučitelj, podtajnikom.

Za tem sledi posvetovanje, kako bi podružnica ukrenila, da si dohodke zboljša. Sklenilo se je jednoglasno, da napravimo v zimskem času „zabavni večere“ s primernim berilom. Prvi taki večer ima biti dne 9. februarja, to je na debeli četrtek v „Narodni gostilni“.

Berilo prevzel je velečenjeni g. predsednik sam. Druge točke zabave naznanile se bodo v vabilih. Dvorana „Narodne gostilne“ je tako lepa in prostorna, da bi jo od Trsta do Ljubljane težko našel jeduako.

Ker je g. predsednik izredno nadarjen govornik, ob jednom humorist prvega reda, trdim, da bo zabavni večer prav dobro obiskan, ako nam ne bo sitna burja zopet nasprotovala. Vsi navzočni so obljubili, da pridejo in seboj pripeljejo svoje bližnje in daljne prijatelje. Torej burja, če imaš kaj slovenskega v sebi prizanesi nam in popihaj tja v nemški Gradec! Vedi pa, da vsem rodoljubom ne boš pota zastavila, če svojo trmo „makari“ podvojiš. Prišli bodemo pa — bodemo k zabavnemu večeru. Ali ne?

Zaključek občnega zbora je bil jako vesel. Pri kozarci vina nabrali smo okolu 20 gld. za podružnico sv. Cirila in Metoda prostih doneskov. Metalo se je na krožnik: drobiž, krajcarji, potakoni, petice, desetice, dvajsetice in petindvajsetice, pa tudi goldinarčki tako hitro, da je g. blagajnik komaj zmagoval z vsprejemanjem. Kar najedenkrat je vsem drobiža primanjalo, treba je bilo menjavati. Marsikateri izvleče goldinarček, da bi ga menjal, kar je g. blagajnik z veseljem storil, seveda si je uštel par krajcarjev za menjavo. Zastonj se tudi desetica ni menjala. Na ta način bi se dalo marsikaj dobiti v prid podružnice, v veselje društvnikov in v zadovoljnost g. blagajnika.

O le naprej!

Domače stvari.

— (Osobne vesti.) Tretjega voja vojaški župnik g. Nikolaj Zitz premeščen je iz Gradca k II. voju na Dunaj. Na njegovo mesto pride iz Inomosta vojaški župnik g. Anton Lešak. — Jakob Ferjančič bil je investovan na župnijo v Zavraci. — Gosp. Fran Zbašnik, župnik v Topli Rebri, dobil je župnijo Podgrad.

— (Gospod dr. vitez Tonkli) tačas ne more še, kakor se nam poroča iz Gorice, zaradi bolne roke v državni zbor, čegar seje so se danes pričele. A upati je, da mu bode to sredi februarja mogoče.

— (Gosp. J. Gorup.) veleposestnik na Reki, pristopil je „Pisateljskemu društvu“ kot ustanovnik. Društvo je imelo koncem 1887. leta 1 častnega člana, 8 ustanovnikov, 45 pravih društvnikov (pisateljev) in 124 podpornikov.

— (Pisateljskega društva) zabavni večer bode v soboto dne 28. t. m. ob navadni uri v steklenem salonu čitalnišnem. — Predsedoval bode g. prof. Fr. Orožen, za čitanje je tudi preskrbljeno.

— (Osepnice.) V zadnjih 24 urah so za osepnice zboleli 3 moški, 4 ženske, 3 otroci. Umrl 1 otrok. Ozdravili so: 1 moški, 1 ženska, 2 otroka.

— (Deželna doklada na žgane pijače.) V ponedeljek 23. januarja je bila pri deželnem odboru javna dražba o oddaji deželne doklade na žgane pijače. Za 10 okrajev ni bilo ne ustne ne pisane ponudbe. Za ostale so posamezni podjetniki ponujali 68.157 gld. Za vso deželo so se oglasili trije podjetniki, ki so ponujali za l. 1888. po 89.595, 105.683 in najvišji gospod Staré Anton 121.000 gld. za l. 1889 in 1890 pa 97.740, oziroma 121.000 in 132.000 gld. Deželni odbor je torej sklenil, oddati pobiranje deželne doklade na žgane pijače najvišjemu

ponudniku g. A. Staretu za 11 mesecev leta 1888. za 121.000 gld. Za l. 1889 in 1890 pa deželni odbor ponudeb ni potrdil, temveč bode pravočasno razpisal javno dražbo za prihodnje leto in ko bi se ne vršila povoljno, pobiral bode v lastni režiji.

— (V deželni muzeji) bilo je včeraj prvo znanstveno predavanje. Gosp. Deschman pozdravil je mnogobrojno občinstvo ter nasvetoval, da se osnuje zopet muzejsko društvo. Gosp. dr. Mil-kovič je predaval o starem koledarji iz l. 1513, pisanem na pergamentu. Koledar je lastnina tukajš-njega muzeja in najbrž bil izdelan v kakem fran-čiškanskem samostanu. Potem je g. Deschman kazal dve pasti od hrastovega lesa, izkopani na močvirji. S takimi pastmi so menda stanovanjci stavb na kolih lovili bobre in vidre. Tudi je bila na ogled glava tistega velicega merjasca, ki je bil pretekli teden ustreljen v gozdih g. grofa Margherija. Gosp. grof ga je podaril muzeju, v katerem bode rariteta. Jednaka glava je bila najdena na močvirji Ljubljanskem pod šoto na dnu nekdanjega jezera.

— (Javna skušnja) slušateljic in sluša-teljev dramatične šole vršila se bode, kakor smo že včeraj poročali, jutri, v četrtek 26. t. m., v dvo-rani Ljubljanske čitalnice. Prijatelji slovenske dra-matike bodo imeli priliko opazovati ta večer, kako daleč in visoko se pomakne v enem letu gledališk talent, in nasprotno, kako malenkosten napredek kaže prisiljeno in le na teorijo oprto igranje. Kjer ni srca za stvar, ni igre! Toda prepričani smo, da bode vsakdo, ki obišče ta večer naš Talijin hram, moral strmeti o napredkih, katere so storili v jed-nem letu posamičniki. In da se je v teku vse se-zone probudil po vaji in šoli samo jeden dramatičen talent, rešena je, in sicer častno rešena naloga dra-matične šole. Želeli je, da se predstave udeleži prav mnogo občinstva. Začetek ob polu 8. uri zve-čer. Sedeži znižano ceno dobivajo se pri čital-ničnem kustosu (trafika) v četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in zvečer od 7. ure naprej pri kasi.

— („Rudeči križ“) Ustanovile so se zadnji čas tega patrijotičnega društva tri podružnice in to za Kostanjeviški, Krški z Radeškim ter za Mokro-noški sodnji okraj. Več o tem prihodnjic.

— (Vabilo) na običajni ples Narodne čital-nice v Škofji Loki dne 2. februarja 1888. Začetek ob polu 8. uri zvečer. Godbo oskrbi goslarski oktet Kramberger. Ustopnina udom 50 kr., neudom 1 gld., družbinam udov 1 gld., neudov 2 gld. P. n. občin-stvo se prosi, da pride kolikor mogoče kostumirano. V Škofji Loki, meseca januarja 1888.

Odbor.

— (Iz Borovnice) se nam piše 24. t. m. Naše bralno društvo priredilo je preteklo ne-deljo plesno veselico s tombolo. Bila je jako dobro obiskana. Počastili so nas tudi gostje iz Ljubljane in z Vrhnike. Da se je vse tako lepo in točno vršilo, gre glavna zahvala dotičnemu odboru, posebno pa še gospodu Josipu Verbiču iz Bistre. Upamo, ker je bil uspeh jako povoljen, da to ni bila zadnja veselica v letošnjem predpustu in da nam naše bralno društvo v kratkem pri redi zopet kako zabavo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 25. januarja. V otvorilni seji navzočih poslancev polno število, celo tirolski Greuter prišel. Vlada izročila trgovinsko po-godbo z Nemčijo in Italijo, zakon o pristojbin-skih olajšavah ustanov povodom 40 letnice ter o dijaških družtvih. Liechtenstein izročil pred-log o verski šoli. Ljubljanska deželna sodnija zahteva izročitev Poklukarja, Hrena, Pfeiferja, Kluna, Ferjančiča, Šukljeja, Nabergoja, Ton-klja vsled Gregorčeve tožbe. Slovenski po-slanci hladnokrvno pričakujejo pravdo, na des-nici splošno milovanje tožitelja. Taaffe odgo-varjal Poklukarjevi interpelaciji o kamniški že-leznici rekoč, da je konzorcij uložil novo po-nudbo (Slede besede, katerih ni možno čitati, ker je telegram pokvarjen. Uredn.) že-leznica kmalu gotova.

Dunaj 25. januarja. (Zbornica poslan-cev:) Predloženih več zakonskih načrtov, mej temi gledé trgovinskih pogodb z Nemčijo in Italijo, gledé sklicevanja rezervistov k vajam s puško repetirko in gledé razmer akademičnih oblastev nasproti društvom in shodom vseučil-lišnih slušateljcev. — Steinwender interpeluje o naredbi državnih železnic predsednika, s ka-

tero se uradnikom zaukazuje, naj ne tirajo splošne, ampak le prometno politiko. — Reicher interpeluje o presnovi zakona za varstvo znamk (Markenschutzgesetz).

Pariz 24. januarja. Hči poslanca Clé-menceau-a, gospodičina Melanija Clémenceau, zaročila se je z najstarejšim sinom predsednika Carnota.

Na pomoč!

Po dolgi vrsti slabih letin je letošnja dolgo-trajna suša potisnila obilno polovico prebivalcev naše dežele v strašno revščino.

Siromakom, kateri se ne morejo odtrgati od domače zemlje, ker jo preveč ljubijo, da bi se dali po zapeljivih nadah izvabiti onostran morja, preti v sedanji hudi zimi blede lakota z vsemi njenimi groz-nimi nasledki, ki dosežajo svoj vrhunec v strašni, človeški um blodeči pelagri.

Zato kličemo v prvi vrsti na pomoč naše ro-jake, katerim je mila osoda privoščila boljše raz-mere. A naši skromni domači viri bi se žalibog prekmalo posušili, ako bi hoteli samo iz njih zaje-mati v olajšanje ogromne reve.

Da je državni zbor tako blagohotno vsprejel klic po državni pomoči in da so se celo visoko-dušni možje v spodnjeavstrijskem deželnem zboru potegnili za naše nesrečne deželane, to nam daje zanesljivo poročilo, da smemo računati tudi na blago sočutje sodržavljanov po drugih deželah našega cesarstva.

Zato se obračamo z nujno prošnjo do vseh člo-vekoljubov, naj nam blagovolé poslati milodarov, da bomo mogli pomagati povsod, koder sila najhujše pritiska.

Preverjeni smo, da nismo zastoj na pomoč klicali javne, že mnogokrat preskušene radodarnosti; zato se že zdaj iskreno zahvaljujemo vsem blagim dobrotnikom — tudi v imenu nesrečnih naših siromakov. *)

V Gorici, 15. decembra 1887

CORONINI

deželni glavar.

Dr. Josip Abram, dež. odbornik — Dominik Benar-deli — J. F. Del-Torre — Anton vitez Dottori degli Alberoni — Ivan Gasser, deželni odbornik — Dr. Anton Gregorčič, profesor sv. p. — Egon princ Ho-henlohe, državni poslanec — Josip Ivančič c. kr. notar — Matija Jonko, župan v Bovci — Monsig. Andrej Jordan, prošt in državni poslanec — Andrej Kocjančič — Ig. Kovačič, župan pri sv. Luciji — Mih. baron Locatelli, župan v Korminu — Raj-mund Mohorčič, župan v Sežani — Dr. Josip Mau-rovich, župan v Gorici — Dr. Alojzij vitez Pajer-Monriva, dež. odbornik — France baron Rechbach, c. kr. dvorni svetovalec — Evgen baron Ritter-Ža-hony, predsednik Goriške trgov. zbornice — Dr. A. R. Rojic — Dr. Josip vitez Tonkli, deželni pod-glavar — Dr. Nicolaj Tonkli — Dr. Karol Venuti — Dr. France Verzegnassi.

*) Milodare bodo sprejemali odborovi udje in deželna denarnica v Gorici; o svojem času se objavijo.

Zahvala.

Gospod Anton Špindler, c. kr. kancelist v Ptui, je daroval bralnemu društvu pri Mali Nedelji 4 gld. Za ta blag dar mu najtoplejše hvalo izreka odbor.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji (192—215)
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tujci:

23. januarja:

Pri **Slonu**: Fuhrmann, Herrmann, Köwy, Pertzl, Lippitsch, Gottlieb z Dunaja. — Pirc iz Gradca. — Mo-linc iz Tržiča. — Pačič z Reke.
Pri **Maličci**: Rosenslim iz Frankobroda ob M. — Bober z Duneja. — Mier iz Galicije. — Hofer iz Gradca.

Umrlji so v Ljubljani:

24. januarja: Fran Pance, posestnik, 78 let, Kra-kovske ulice 37, za oslabljenjem.
25. januarja: Marija Tabernik, paznika hči, 34¹/₂ leta, Opekarska cesta 27, za kozami.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
24. jan.	7. zjutraj	741.4 mm.	— 6.0° C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. popol.	741.1 mm.	— 3.2° C	sl. zah.	jas.	
	9. zvečer	742.0 mm.	— 2.2° C	sl. zah.	jas.	

Srednja temperatura — 1.7°, za 0.2° nad normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dne 25. januarja t. l.

Pšenica, hktl.	5.35	Špeh povojen, kgr.	— 64
Rež,	4.06	Surovo maslo,	— 85
Ječmen,	3.74	Jajce, jedno	— 25
Oves,	2.44	Mleko, liter	— 8
Ajda,	4.22	Goveje meso, kgr.	— 56
Pislo,	3.74	Telečje	— 52
Koruz,	5.36	Svinjsko	— 54
Krompir,	2.67	Koštrunovo	— 34
Leča,	9	Pišanec	— 55
Grah,	9	Golob	— 17
Fižol,	8	Seno, 100 kilo	— 2.67
Maslo, kgr.	— 96	Slama,	— 2.14
Mast,	— 66	Drva trda, 4 metr.	— 7.30
Špeh frišen	— 52	„ mehka, 4	— 4.20

Dunajska borza

dne 25. januarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	gld. 78.55	včeraj	—	danes	—
Srebrna renta	80.60	—	—	80.60	—
Zlata renta	109.90	—	—	109.90	—
5% marcna renta	93.15	—	—	93.20	—
Akcije narodne banke	865.00	—	—	865.00	—
Kreditne akcije	269.50	—	—	270.30	—
London	126.65	—	—	126.45	—
Srebro	—	—	—	—	—
Napol.	10.02 ¹ / ₂	—	—	10.01	—
C. kr. cekini	5.96	—	—	5.95	—
Nemške marke	62.20	—	—	62.10	—
4 / državne srečke iz l. 1854	250 gld.	131 gld.	50 kr.	—	—
Državne srečke iz l. 1864	100	164	—	—	—
Ogerska zlata renta 4%	—	97	—	30	—
Ogerska papirna renta 5%	—	83	—	45	—
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	105	—	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	119	—	75	—
Zemlj. obč. avstr. 4 ¹ / ₂ % zlati zast. listi	12 ¹ / ₂	—	—	50	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—	—	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	99	—	—	15	—
Kreditne srečke	100 gld.	177	—	—	—
Rudolfove srečke	10	19	—	50	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	100	—	50	—
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v.	212	—	—	25	—

Zahvala.

Za mnoge dokaze sočutja, udeležbo pri po-grebu našega nepozabljivega soproga, oziroma očeta,

MATEVŽA ZAKOTNIKA,

kakor tudi darovateljem krasnih vencev in slav. čitalniškemu pevskeemu zboru v Šiški za milo na-grobnico izrekamo presrečno zahvalo.

V Šiški, dne 25. januarja 1888.

(63)

Rodbina Zakotnik.

Trajno sedenje prouzroči motenje v prebavljenji, otekanje jeter, zabasanje, zlato žilo i. t. d. Te bolezni ozdravi **Lippmann-ov Karlsbadski** šumeči prašek. — Dobiva se v škatljicah po 60 kr. in po 2 gld. v lekarnah. (638—6)

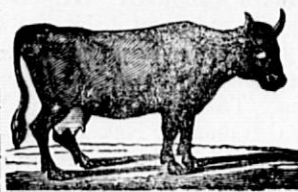
Učenec,

priden in zmožen, slovenskega in nemškega jezika, vzame se takoj v špecerijsko prodajalnico pri gospodu **Ivanu Šircu** v Kranji. — Prošeno je priti osobno. (59—2)

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav konj in prašičev. (600—14)

Konje varuje ta štupa irganja po črevih, bez-gavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kaslja, plućnih in vratnih bole-znij ter odpravlja vse gli-ste ter vzdržuje konje de-bele, okrogle in iskrene. Krave dobe mnogo do-brega mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja 1.50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pre-tegu žil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrp-nenji v boku, v križi i. t. d., pri otekanji nog, mehurjih na nogah, izvi-njenji, otiscenji od sedla in oprave, pri sušici i. t. d., s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hibah.

1 steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

Ta zdravila se dobé pristna samo v

„LEKARNI TRNKOCZY“

zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan po pošti.